

Täysistunto

Tiistai 27.11.2018 klo 14.00—17.59

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä vapaasta sivistystyöstä annetun lain 11 b §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 126/2018 vp
Valiokunnan mietintö SiVM 9/2018 vp

Toinen käsittely

Puhemies Paula Risikko: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

15.49 **Ritva Elomaa ps:** Arvoisa puhemies! Tässä esityksessä ehdotetaan muutettavaksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia sekä vapaasta sivistystyöstä annettua lakia.

Taas kerran indeksikorotusten jäädyttäminen osana valtiontalouden sopeuttamistoimia tuntuu opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla. Indeksikorotuksia vastaava säästö tehtäisiin vuoden 2019 osalta opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain nojalla sellaisiin esi- ja perusopetuslain mukaisten toimintojen rahoitukseen, jotka ovat indeksikorotuksen piirissä. Museoiden, teattereiden, orkestereiden ja taiteen perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen vuoden 2019 indeksikorotus tehtäisiin laskennallisesti, mutta vastaavansuuruinen säästö huomioitaisiin euromäärissä, jotka vähentävät kunkin kulttuurilaitoksen ja koulutusmuodon keskimääräisiä yksikköhintoja indeksikorotusta vastaavalla määrällä. Vapaasta sivistystyöstä annettua lakia ehdotetaan puolestaan muutettavaksi siten, että vuoden 2019 indeksikorotus tehtäisiin laskennallisesti, mutta vapaan sivistystyön oppilaitosten keskimääräisiin yksikköhintoihin tehtäisiin vuoden 2019 indeksikorotusta vastaavat vähennykset. Kaikki indeksikorotuksia vastaavat säästöt ehdotetaan tehtäväksi pysyviksi.

Arvoisa puhemies! Näillä muutoksilla, joiden on määrä astua voimaan 1. tammikuuta 2019, on sen verran kielteiset kokonaisvaikutukset, että me perussuomalaiset katsomme parhaaksi ehdottaa esityksen hylkäämistä.

Suomi on ollut perinteisesti tunnettu koulutuksen mallimaa. Viimeisen kymmenen vuoden kuluessa kehityskulku on ollut kuitenkin huolestuttavaa. Alamäki on ollut selvä. Pitkään jatkuneet koulutusleikkaukset eivät ole tuoneet ainakaan loivennusta alamäkeen. Jatkuva koulutuksesta leikkaaminen ei voi olla tulevaisuuden kannalta ongelmatonta. Valtiontalous kaipaa tietysti tasapainottamista, mutta ei koulutuksen kustannuksella. Miettiä vaikka koulutuksen asemaa aikanaan, kun hyvinvointiyhteiskuntaa rakennettiin. Sil-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 121/2018 vp

loin tehtiin kauaskantoisia päätöksiä vahvistaa suomalaista koulutusta. Kannattiko se? — Nii-in. Miksi nyt sitten tehdään päinvastoin?

Me perussuomalaiset vastustamme jyrkästi koulutuksesta karsimista. Meidän näkemyssemme mukaan Suomi on yhä monin tavoin erittäin hyvä maa nuorille, esimerkiksi opiskelumahdollisuuksia on pääsääntöisesti tarjolla melko hyvin. Toisaalta säästöt näkyvät jo tietyillä alueilla huolestuttavalla tavalla esimerkiksi lukio- ja ammattikoulutuksen saataavuudessa sekä lähiopetuksen määrässä.

Korostamme ammatillisen ja toisen asteen koulutuksen merkitystä jatko-opintojen pohjana. Kattava lukioverkko on säilytettävä, jotta lukiokoulutusta pystytään jatkossakin tarjoamaan tasapuolisesti koko maassa. Silmänkääntötempuna rahoituksen leikkaukselle Sipilän hallitus on toisaalta yrittänyt lisätä oppisopimuskoulutusta ammatillisissa oppilaitoksissa. Vaikka tämä tavoite on sinällään kannatettava, ei hallitus ole kohdentanut oppisopimuskoulutuksen lisäämiseen tarpeeksi euroja.

Arvoisa puhemies! Rahoitusleikkaukset ovat heikentäneet myös kotimaisten museoiden mahdollisuuksia hoitaa yhteiskunnallisia perustehtäviä, kuten suomalaisen kulttuurin tallentamista, tutkimista ja edistämistä. Leikkaukset heikentävät myös teattereiden ja orkestereiden työllistämismahdollisuuksia.

Säästöt ovat lyöneet voimakkaasti korville vapaan sivistystyön oppilaitoksia, joissa jokainen suomalainen on pystynyt halutessaan opiskelemaan esimerkiksi kieliä ja kehittämään työelämässä vaadittavia taitoja. Oppilaitosten perusrahoituksen kiristäminen syö pahoin pohjaa toiminnan kehittämiseltä vastaamaan paremmin muuttuvan yhteiskunnan tarpeisiin. Säästöliekillä toimivat oppilaitokset eivät kykene myöskään reagoimaan parhaalla mahdollisella tavalla syrjäytymisen riskeihin. Jos työelämään johtavan ja valmistavan koulutuksen rahoitus on jatkuvasti kortilla, niin miten oppilaitokset kykenevät suoriutumaan tehtävistään? Etenkään nyt, kun talouden saralla menee piirun verran paremmin, esityksen mukaiset leikkaukset eivät ole perusteltuja.

Arvoisa puhemies! Esitän, että mietintöön sisältyvät lakiehdotukset hylätään. — Kiitos.

15.54 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Elomaan tekemää esitystä lakiehdotusten hylkäämisestä.

Kerroinkin jo hallituksen esityksen ensimmäisessä käsittelyssä viime viikolla olennaisimmat perustelut siihen, miksi perussuomalaiset eivät voi hyväksyä näitä tehtyjä lakiehdotuksia. Edustaja Elomaa toikin näitä syitä esille erittäin hyvin tässä edeltävässä puheenvuorossaan, mutta totean kuitenkin lyhyesti vielä sen, että me perussuomalaiset haluamme säilyttää laajan, kattavan ja tasokkaan toisen asteen oppilaitosverkoston koko maassa. Se on tärkeää kaikille nuorille, ja erityisen tärkeää se on niille nuorille, joiden vanhemmilla ei ole varaa avustaa alaikäisiä lapsiaan, kun he joutuvat mahdollisesti harkitsemaan muuttoa toiselle paikkakunnalle opintojen perässä.

Lisäksi suomalaisille on jatkossakin tarjottava mahdollisuus kehittää omaa osaamistaan, työelämävalmiuttaan ja työelämätaitojaan vapaan sivistystyön oppilaitoksissa. Se on erittäin kustannustehokasta monella tapaa, varsinkin kieliopintojen osalta mutta muutoinkin, ja me katsommekin, että nämä lakiehdotukset, joita siis olemme esittäneet hylättäväksi, tulisivat toteutuessaan vaikeuttamaan huomattavasti tämän sivistystehtävän toteutumista.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 121/2018 vp

15.56 Päivi Räsänen kd: Arvoisa rouva puhemies! Kannatan myös näitten lakiehdotusten hylkäämistä, ja keskeinen peruste on juuri se, että indeksikorotuksen jäädyttämisellä ja sen jäädytyksen jatkamisella edelleen heikennetään mahdollisuuksia korkeatasoisen koulutuksen järjestämiseen.

Kiinnitin huomiota siihen, että myös sivistysvaliokunnan mietintö on aika ristiriitaista luettavaa sisäisesti. Siellä hyvin selkeästi ja rehellisesti todetaan, että asiantuntijalausuntojen mukaan esityksellä on vahingollinen vaikutus koulutuksen laatuun ja saavutettavuuteen, ja sitten kiinnitettiin huomiota myös siihen, että vaikutuksia koulutuksen alueelliseen tasa-arvoon, opetuksen laatuun, nuorten syrjäytymiseen tai tarpeeseen irtisanoa henkilökuntaa tai lakkauttaa toimipisteitä ei ole arvioitu lainkaan, eli tästä esityksestä puuttuu myös näiden merkittävien vaikutusten arviointi. Siitä huolimatta sitten sivistysvaliokunta toteaa, että se pitää hallituksen esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Kyllä vähintään olisi se, että tämä arviointi hoidettaisiin huolellisesti ja kunnolla.

15.57 Jukka Gustafsson sd: Arvoisa puhemies! Tässä hallituksen esityksessä ehdotetaan indeksikorotusten jäädyttämistä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettuun lakiin ja vapaasta sivistystyöstä annettuun lakiin. Näiden indeksien jäädytyshän on jo nyt murentanut osaltaan suomalaisen koulutuksen ja sivistyksen perustaa, kun se otetaan huomioon yhdessä koulutukseen, tutkimukseen ja sivistyksen kohdistettujen miljardiluokan säästöjen kanssa. Hallituksen esityksellä on jälleen kerran kielteinen vaikutus koulutuksen laatuun, ja sen ainoana tavoitteena on vähentää koulutuksen resursseja perusopetuksessa, vapaassa sivistystyössä, lukioissa ja taiteen perusopetuksessa. Julkista taloutta mielestäni voidaan vahvistaa vain osaamiseen ja kasvuun panostamalla, ei leikkaamalla. Sitä paitsi indeksien jäädytyksen jatkaminen ei enää oikein ole perusteltuakaan tilanteessa, jossa talouden tila on kohentunut merkittävästi ja esimerkiksi verotuotot ovat kasvaneet oletettua enemmän.

Kuten hallituksen esityksessä mainitaankin, opetuksen järjestäjät sekä oppilaitosten ylläpitäjät ovat joutuneet sopeuttamaan toimintaansa käytettävissä oleviin resursseihin. Käytännössä tämä on johtanut vahvaan eriarvoistumiskehitykseen alueittain, kun toisissa kunnissa on voitu kompensoida tehtyjä leikkauksia kunnan omalla rahoituksella ja toisissa kunnissa ei. Sitten tämä on myös johtanut siihen, että leikkaukset ovat lisänneet kuntien ja/tai yksittäisten opiskelijoiden rahoitusvastuuta koulutuksen kustannuksista.

Vapaaseen sivistystyöhön, kuten kansalaisopistoihin, kohdistuvat leikkaukset tarvitsevat vielä tarkemman katsauksen. Tämä on nimittäin johtanut nyt siihen, että kansalaisopistoja on yhdistetty ja toimipisteitä lakkautettu ja kurssimaksut ovat nousseet. Samansuuntainen kehitys jatkuu siis edelleen, vaikka elinikäisen oppimisen merkitys kasvaa työelämän rakennemuutoksessa ja vapaan sivistystyön rooli myös maahanmuuttajien koulutuksessa on vahvistunut. Tämä on johtanut myös siihen, että kansalaisopistojen kurssitarjontaa on jouduttu karsimaan muun muassa niiden kurssien kohdalta, joiden järjestäminen on kalliimpaa. Minimiosallistujamääriä, joilla kurssit voidaan aloittaa, on jouduttu kasvattamaan kaikkialla Suomessa. Kurssimaksuja onkin asiantuntijakuulemisen mukaan ollut pakko nostaa lähes kaikissa kansalaisopistoissa.

Arvoisa puhemies! Hallituksen esitys ei myöskään sisällä minkäänlaista säästöpäätöksen vaikutusarviota, mikä on vakava puute. Pysyviä ja suuria leikkauksia museoalalle, taiteeseen, kulttuuriin ja vapaaseen sivistystyöhön esitetään ilman näkemystä siitä, miten nämä leikkaukset vaikuttavat esimerkiksi sosiaaliseen hyvinvointiin, kulttuuriperinnön

Pöytäkirjan asiakohta PTK 121/2018 vp

säilymiseen, monikulttuurisen yhteiskunnan kehitykseen, matkailu- ja muuhun elinkeinoimintaan tai työllisyyteen maantieteellisesti eri puolilla Suomea.

Kannamme erityisesti huolta myöskin tästä taiteen perusopetuksen tilanteesta, jossa uusien opetussuunnitelmien mukainen toiminta on käynnistynyt. Tarkoitus on lisätä taiteen perusopetuksen saavutettavuutta ja tasavertaisuutta eri alueilla. Tällä hetkellä eri taiteenalojen ja alueiden välillä on järjestämisessä suuria eroja. Tavoite edistää taiteen perusopetuksen saatavuutta on äärimmäisen tärkeä, ja sillä voisi parhaimmillaan olla merkittävä vaikutus myös harrastustakuun toteutumiseen.

Arvoisa puhemies! Sosiaalidemokraatit vastustavat indeksijäädytyksiä, sillä ne nakertavat tärkeiden peruspalveluiden rahoittamista ja jättävät pysyvän aukon näiden toimintojen rahoittamiseen. Käytännössä toiminnan sopeuttaminen yhdistettynä muihin suoraan koulutukseen kohdistettuihin leikkauksiin tarkoittaa lomautuksia, suurempia ryhmäkokoja, pienempää valinnaisuutta ja opetuksen määrän vähentämistä. Pahimmin leikkaukset kohdistuvat, myös asiantuntijakuulemisen mukaan, syrjäytymisuhan alla oleviin nuoriin.

Edellä sanotun perusteella ehdotan, että lakiehdotukset hylätään.

16.03 Hanna Sarkkinen vas: Arvoisa puhemies! Opetus- ja kulttuuritoimen ja vapaan sivistystyön indeksien jäädytys yhdessä tehtyjen pohjaleikkausten kanssa ovat murentaneet osaltaan suomalaisen koulutuksen ja sivistyksen perustaa, ja on erittäin valitettavaa, että suunta jatkuu myös ensi vuonna. Indeksien jäädytysten jatkaminen ei ole enää perusteltua tilanteessa, jossa talouden tila on kohentunut merkittävästi ja verotuotot ovat kasvaneet.

Arvoisa puhemies! Suomen valtti maailmassa ja myös taloudessa on osaaminen ja koulutus. Kun leikataan osaamisesta ja koulutuksesta, kun leikataan henkisestä pääomasta, leikataan tulevaisuudesta ja leikataan myös talouden tulevasta perustasta ja peruspilareista. Suomi ei voi kilpailla maailmalla halpatyövoimalla. Me voimme kilpailla vain osaamisella, koulutuksella, tuottavuudella, innovatiivisuudella, ja niitä nämä leikkaukset rokottavat pitkälle tulevaisuuteen.

Arvoisa puhemies! Syrjäytyminen on yhteydessä alhaiseen koulutustasoon, ja suomalaisten koulutustasoa tulee nostaa, ei laskea. Sitä tulee nostaa niin laadullisesti kuin määrällisestikin. Tämä leikkausten suunta on siis täydellisen väärä, ja leikkaukset voivat tulla pitkällä tähtäimellä kalliiksi Suomen taloudelle.

Arvoisa puhemies! Kulttuuripalveluiden rahoitusta ja indeksejä on leikattu vuosien ajan. Se heikentää edellytyksiä kansallisen kulttuurin vaalimiseen ja kehittämiseen, ja sillä on myös negatiivisia hyvinvointivaikutuksia, sillä kuten kaikki tiedämme, kulttuuri on erittäin merkittävä hyvinvointitekijä. Sillä on tietysti myös itseisarvoa, mutta sillä on myös positiivisia hyvinvointivaikutuksia. Kulttuurilla ja siihen panostamisella on myös positiivisia aluetalousvaikutuksia, ja nämä leikkaukset kulttuurin valtionrahoitukseen lisäävät alueellista eriarvoisuutta, sillä toiset kunnat pystyvät kompensoimaan niitä eri tavalla kuin toiset kunnat.

Arvoisa puhemies! On muistettava, että kansakunnan kilpailukyky ei määräydy yksinomaan perinteisistä tuotantotehtävistä, vaan aineettomalla pääomalla on erittäin suuri merkitys. Toivottavasti tämä muistettaisiin.

Arvoisa puhemies! Vasemmistoliitto vastustaa indeksijäädytyksiä, ja kannatamme lakiehdotusten hylkäämistä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 121/2018 vp

16.06 **Johanna Karimäki vihr:** Arvoisa puhemies! Hallituksen koulutusleikkaukset ovat murentaneet sivistyksen ja osaamisen pohjaa, ja mikä pahinta, nämä leikkaukset kohdistuvat lapsiin ja heidän tulevaisuuteensa. Käsittelyssä on hallituksen esitys, jossa jatketaan indeksikorotusten jäädyttämistä opetus- ja kulttuuritoimesta. Kannatan tämän esityksen hylkäämistä.

Tässä esityksessä vähennetään koulutuksen resursseja perusopetuksesta, vapaasta sivistystyöstä, lukioista ja taiteen perusopetuksesta. Museot, teatterit ja orkesterit ovat säästö päätösten vuoksi jo joutuneet supistamaan toimintaansa. Leikkaukset ovat johtaneet myös vahvaan eriarvoistumiskehitykseen, sillä joissakin kunnissa on voitu priorisoida kulttuuritoimintaa ja on voitu paikata hallituksen tekemiä leikkauksia, mutta toisissa kunnissa se ei ole ollut mahdollista.

Esimerkiksi lukioiden osalta ryhmäkokoja on kasvatettu ja on myös jouduttu vähentämään valinnaisten kurssien määrää. Ryhmäkokojen kasvattaminen on todella epätoivottavaa kehitystä varsinkin tässä tilanteessa, kun tällä viikolla puhutaan siitä, että lasten ja nuorten kokemaa yksinäisyyttä on merkittävästi lisääntynyt ja sellaisten lasten ja nuorten määrä, joilla ei ole ainuttakaan ystävää, on lisääntynyt. Näin ollen kaikki leikkaukset sivistystoimintaan, koulutuksen laatuun, sen tasoon, kansanopistojen kurssitarjontaan, kulttuuripalveluihin, heikentävät lasten ja nuorten mahdollisuuksia osallistua, olla mukana harrastuksissa ja saada laadukasta koulutusta. Näistä hallituksen esityksistä puuttuu aivan totaalisesti lapsivaikutusten arviointi ja arviointi siitä, [Timo Heinonen: Miten ne leikkaukset, mitä te teitte? — Toimi Kankaanniemen välihuuto] minkälaiset pitkäaikaiset vaikutukset näillä esityksillä on hyvinvoinnin heikkenemiseen.

16.08 **Päivi Räsänen kd:** Arvoisa herra puhemies! Tämä esitys koskee siis kipeästi vapautta sivistystyötä, jonka arvoa ei välttämättä aivan aina ymmärretä. Tämän indeksijäädytyksen lisäksi kiinnitän huomiota sellaiseen epäkohtaan, että tällä hetkellä kansanopiston ylläpitäjille myönnetään valtio-osuutta 57 prosenttia kansanopiston järjestämän opetuksen laskennallisista kustannuksista. Mielestäni valtionosuusprosenttia tulisi korottaa siihen samaan 65 prosenttiin, joka vastaa opintokeskusten ja liikunnan koulutuskeskusten ylläpitäjille myönnettävää valtionosuutta, ja tämä sisältyy kristillisdemokraattien vaihtoehtobudjettiin. Tällainen korotus ihan tähän valtionosuuden pohjaan parantaisi vapaan sivistystyön tasavertaisuutta ja parantaisi kansanopistojen mahdollisuutta jatkaa toimintaa, tarjota korkealaatuisia koulutusmahdollisuuksia aikuisopiskelijoille ja myös ehkäistä ja torjua syrjäytymistä.

Mutta todellakin mielestäni nämä vastalauseisiin sisältyvät perustelut ovat vakuuttavat ja hyvin laaditut, ja kannatan tämän esityksen hylkäämistä.

16.10 **Jukka Gustafsson sd:** Arvoisa puhemies! Edustaja Räsänen jo ensimmäisessä puheenvuorossaan totesi sen, kuinka yllättävän kriittinen edustajan mielestä tämä sivistysvaliokunnan mietintö on. Se pitää minunkin mielestäni osin paikkansa. Kuinka paljon siihen nyt sitten vaikuttavat lähestyvät vaalit? Olen voinut nähdä sen, että kyllä sivistysvaliokunnan hallituspuolueiden jäsenet ovat voineet aika pahoin aika monien hallituksen säästöesitysten parissa, kun niitä on käsitelty, ja tavallaan harmittaa se, että ei ole löytynyt sitten rohkeutta ottaa voimakkaampaa otetta opetusministeriin ja hallitukseen, mistä nyt ehkä paras esimerkki on tämä pääministeri Sipilän esitys, jolla hän tuli vajaa viikko sitten julkisuuteen, että keskusta esittää, että pitää palkata tuhat opettajaa ammatilliseen koulutukseen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 121/2018 vp

No, me olemme täällä äänestäneet monta kertaa näistä asioista, ja en ole mitään elonmerkkiä tähän suuntaan huomannut pääministeri Sipilässä ja hänen napinpainalluksissaan. Nytkin muutaman viikon päästä on sitten mahdollisuus pääministerin näyttää, onko hän aivan tosissaan tällä sinällään ihan oikealla ja varmaan harkitullakin esityksellään. No, tämä nyt käsittelyssä oleva esitys ei käsittele ammatillisen koulutuksen rahoitusta, mutta sopinee nyt tässä yhteydessä tämmöisenä esimerkkinä nostaa esille.

En malta olla kommentoimatta edustaja Räsäsen ehdotusta siitä, että kansanopistojen valtionosuus tulisi nostaa samalle tasolle opintokeskusten kanssa. Olen hyvin paljon samaa mieltä, enkä yksin sen takia, että olen Kansanopistoyhdistyksen kunniajäsen. Minä olen itse asiassa vapaan sivistystyön kasvatti. Minä en olisi kansanedustaja, rehtori enkä täällä, jolleivät kansanopisto, kansankorkeakoulu ja muu olisi antaneet siipiä minun selkääni. Täytyy ihan nyt ottaa se työställe ja katsoa sitten mahdollisuuksia edetä tähän suuntaan, [Puhemies koputtaa] koska kansanopisto on senkaltainen instituutio edelleen Pohjoismaissa ja Suomessa, että sitä on järkevää tukea.

16.13 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! En malttanut olla pyytämättä tätä puheenvuoroa, kun vihreiden riveistä kyllä aina nähdään rikka toisen silmässä mutta ei malkaa omassa.

Vihreät olivat viime hallituksessa, ja silloin puheenjohtajana oli Ville Niinistö. Vihreiden ollessa hallituksessa leikattiin koulutuksesta yli 800 miljoonaa. Tämän kyllä edustaja Karimäki unohti kokonaan kertoa. [Ozan Yanarin välihuuto — Hanna Sarkkisen välihuuto] — Kerroin sen, että vihreät ovat leikanneet koulutuksesta 800 miljoonaa euroa. — Tätä he eivät koskaan muista eivätkä myöskään sitä, että silloin, kun vihreät olivat hallituksessa, ei uudistettu lukiokoulutusta, ei panostettu peruskouluun, peruskoulu junnasi paikallaan, ei uudistettu peruskoulun luokanopettajan koulutusta, toisen asteen ammatillisen koulutuksen tarpeellinen reformi ei edennyt eikä moni muukaan. Tämä on rehellistä sanoa, että vihreät toimivat hallituksessa näin ja sitten jeesustelevat täällä salissa — anteeksi, oliko tuo ruma sana. Heidän kielenkäyttönsä ja toimintansa on siis tämänytyypistä, ja kun he ovat selkeästi muita parempia, niin ymmärrän sen, että he näin toimivat. [Timo Harakka pyytää vastauspuheenvuoroa]

Arvoisa puhemies! Talous oli huomattavan heikossa kunnossa pitkään Suomessa, ja nyt sitä on laitettu kuntoon. Kädet olivat aika tiukasti nuorten, koululaisten, lasten, opiskelijoiden taskuissa, ja niillä rahoilla näiden nuorten ja lasten piikkiin tehtiin pitkään, pyöritettiin arkea Suomessa. Nyt kuitenkin keskustan, sinisten ja kokoomuksen toimesta taloutta on laitettu kuntoon. Se on tarkoittanut vaikeita, kipeitä leikkauksia yhteiskunnan kaikille osaluille. Nyt meillä tilanne on parempi. [Jari Myllykosken välihuuto] Ensi vuonna panostetaan lisää moniin kohdentaen määrärahoja esimerkiksi sivistyspuolelle eri kohteisiin ja pystytään tekemään jo jotain muutoksia.

Vihreät muistavat kyllä sen, mitä muut ovat tehneet, mutta eivät koskaan sitä, mitä he ovat itse tehneet. He ovat luvanneet, että he peruvat tämän hallituksen koulutusleikkaukset, niin kuin ovat ymmärtääkseni sosiaalidemokraatitkin, mutta he eivät puhu sitä, peruvatko he omat leikkauksensa, heidän tekemänsä koulutusleikkaukset. [Ozan Yanarin välihuuto] Ne ovat siellä pohjalla kaikki, ja silloin on rehellistä myöntää se, että näitä vaikeita koulutussäästöjä ovat tehneet tässä salissa itse asiassa kaikki eri puolueet. [Peter Östman: Mekin!] — Mekin — myös te, [Välihuutoja] kaikki eri puolueet, mutta vihreät, he ovat niin paljon parempia [Puhemies koputtaa] kuin muut, he eivät muista sitä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 121/2018 vp

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Nyt minä en, arvoisat edustajat, lyönyt nuijaa edustaja Heinosen puheenvuoron johdosta vaan sen johdosta, että hyvin äänekäästi pitempiä tekstejä kerta toisensa jälkeen samaan lyhyeen puheenvuoroon sieltä salista osoitetaan, ja tämä on vähän liikaa. Jatkossa ei näin montaa pitkää repliikkiä sallita.

16.16 **Timo Harakka sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On erityisen mielenkiintoista, että edustaja Heinonen on juuri tänään se henkilö, joka muita ripittää ja opettaa siitä, mikä on sanojen ja tekojen ristiriita ja mitä on rehellisyys. Nimittäin juuri tänään kävi niin, että edustaja Heinonen, joka julkisesti sanoi allekirjoittaneensa perintö- ja lahjaveron poistamiseen tähtäävän kansalaisaloitteen — ja kehotti sosiaalisessa mediassa kaikkia muitakin niin tekemään — ja joka täällä lähetekeskustelussa 11. lokakuuta piti tätä kansalaisaloitetta äärimmäisen tärkeänä ja kannatettavana, tänään valiokunnassa äänesti sen puolesta, että tämä kansalaisaloite sivuutetaan ja haudataan ilman mietintöä. Näin pääsi käymään tältä henkilöltä, joka täällä muita opetti sanojen ja tekojen ristiriidasta ja rehellisyydestä. Tämä on tietenkin hämmästyttävää. Jokainen meistä tietysti kantaa vastuun siitä, mitä tekee, mutta tällainen on päässyt käymään, ja on ikävää, että tämä kansalaisaloiteinstituutio on nyt tällä tavalla kärsinyt haaksirikon. [Timo Heinonen pyytää vastauspuheenvuoroa]

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustaja Räsänen nousi aikaisemmin pyytämään ilmeisesti vastauspuheenvuoroa, myönnän sen hänelle. Olkaa hyvä, vastauspuheenvuoro.

16.17 **Päivi Räsänen kd** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Se on totta, että taloutta pitää tasapainottaa, ja sitä kristillisdemokratitkin ovat tehneet muun muassa hallitusvastuussa ollessaan. Mutta mielestäni oleellista tässä kysymyksessä on se, että ennen viime eduskuntavaaleja kaikki puolueet ja puoluejohtajat antoivat lupauksia, että nyt ei koulutuksesta enää leikata. Kyllä tunnustettiin se, että koulutuksesta on leikattu, ja sitten luvattiin, että ei enää leikata. Tiedän sen hyvin, kun itse istuin silloin niissä puheenjohtajapaneelissa, ja kyllä siellä hyvin yksimielisesti tähän sitouduttiin. Mielestäni se, että koulutuksesta on viime vaalikaudella leikattu, ei ole mikään perustelu sille, että nyt vastoin vaalilupauksia edelleen leikataan. Mehän näemme tästä hallituspuolueiden mietinnöstä, että kyllä sillä on haitallisia vaikutuksia.

16.18 **Ozan Yanar vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Räsänen puheenvuoro oli loistava, ja sen voi allekirjoittaa täysin. Kuten hänkin toi esille, ennen viime vaaleja kaikki puolueet lupasivat, että nyt koulutuksesta pidetään huolta, että siitä ei ainaakaan leikata. Mutta kokoomus meni ja lähti leikkaamaan, jälleen kerran.

Edustaja Heinonen, te olette johtava koulutusleikkauspuolue tässä maassa. Te leikkasitte viime kerralla, te leikkaatte nyt, ja minusta on jotenkin outoa, että nyt tavallaan käänntte katseenne meidän suuntaamme. Me olemme ennen vaaleja sanoneet, että emme tietenkään koulutuksesta leikkaisi, ja olemme puhuneet koulutuksen tärkeydestä koko tämän kauden ja tehneet esimerkiksi vaihtoehtobudjettiimme sellaisia toimia, [Timo Heinonen: Ja vähän leikkauksia myös!] että leikataan esim. ympäristölle haitallisista ja tehottomista tuista, joista kokoomus ei tietenkään pystynyt leikkaamaan. Leikkaisimme sieltä ja panostaisimme kunnolla koulutukseen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 121/2018 vp

Se, mitä tämä hallitus on tehnyt, on, että se on tuonut muutamaa laastaria tässä viime vaiheessa, mikä on hienoa ja näin, [Puhemies koputtaa] mutta ne eivät tietenkään korvaa näitä massiivisia koulutusleikkauksia. Te olette johtava koulutusleikkauspuolue.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Arvoisat edustajat, nyt sopinee niin, että kun tässä on kolme pyydettyä puheenvuoroa ja sieltä on nyt kaksi vastauspuheenvuoroa pyydetty, niin näiden, jotka ovat normaalin puheenvuoron pyytäneet, ei tarvitsisi kovin kohtuuttomasti odottaa, jolloin nyt mennään tämän listan mukaan. Täällä on pyydetty puheenvuoro edustajilla Myllykoski, Gustafsson ja Räsänen, ja nyt jos sieltä halutaan käyttää puheenvuoro, niin painakaa nappia normaaliin tapaan.

16.20 **Jari Myllykoski vas:** Arvoisa herra puhemies! Tekisi mieli viettää hiljainen hetki edustaja Heinosen puheenvuoron jälkeen siitä vanhojen muistelusta. — En oikeastaan tiedä, miksi tämä keskustelu on tällä tasolla, että tavallaan viime kaudella olleiden tosiasioiden sijaan hyökätään ja unohdetaan se oma pääministeripuolueen rooli. Siinä mielessä minä en käytä puheenvuoroa johtavasta koulutuksenleikkauspuolueesta. Eletään tätä päivää, keskustellaan tästä esityksestä, mikä täällä on. Minun mielestäni edustajat Räsänen ja Gustafsson ovat tuoneet tässä oikeita huomioita esille liittyen tähän lakialoitteeseen, mistä nyt keskustelemme.

On tärkeätä huomioida, että meillä kaikki se, mikä voi tuottaa kulttuuria ja hyvinvointia, on tärkeää, ja minä pidän todella tärkeänä sitä, että me uskallamme myös kansalaisopistopuolelta ja joka puolelta olla tuomassa mahdollisuuksia ihmisten tulla luoville aloille. Kun me leikkaamme jostakin, niin pääsääntöisesti meillä tapahtuu niin, että luovat alat ovat siellä sitten ensimmäisenä, ja olemme sitten siellä teknisten alojen ja tukien puolella ja ymmärrämme ammatillista koulutusta. Mutta pitää huomata se, jos katsotte hiemankin tarkemmalla sihdillä, että luovien alojen opiskelijat siirtyvät monesti teollisuuden ja tuotannon pariin, koska he ovat innovatiivisia ja osaavia ihmisiä.

Mutta, arvoisa herra puhemies, tämä tässä.

16.22 **Jukka Gustafsson sd:** Arvoisa puhemies! Tämän hyvän ja rakentavan, lähes sovinnollisen, hyvän puheenvuoron, minkä edustaja piti, jälkeen kannattaa nyt harkita, mitä sanoo.

Edustaja Heinonen, minä voin olla vähän jäävi nyt arvioimaan edellistä hallitusta ja sen koulutuspolitiikkaa, mutta muistutan nyt kuitenkin, että se, mitä silloin tehtiin koulutuksessa, perustui jetsulleen yhteisesti neuvoteltuun hallitusohjelmaan. Minusta edustaja Heinonen täysin unohti — tietoisesti tai muuten — ne merkittävät uudistukset, lait ja muut, joita silloin sillä kaudella toteutettiin. En käytä nyt aikaani siihen. Muistan oman ministeriaikani päättyessä tehneeni kahden liuskan muistion, jossa oli kaksikymmentä isoa ja keskisuurta asiaa, joita olin ollut käynnistämässä ja laittamassa toteen. Tämän haluan nyt pöytäkirjoihin sanoa.

Sitten, aivan niin kuin edustaja Räsänen totesi, ne säästöt, mitkä nyt on tehty, ovat pääosin, lähes kaikki, olleet liikaa. Olen sanonut täällä salissa jo aiemminkin, että edellisellä hallituskaudella tehtiin säästöt jo aivan piripintaan — ymmärtääkö edustaja Heinonen, mitä tarkoittaa piripintaan? [Timo Heinosen välihuuto] — ja sen takia kaikki puoluejohtajat totesivat, että tämä nyt riitti ja ei, ei, ei enää.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 121/2018 vp

Toivon, että nyt loppuu, edustaja Heinonen, tällainen ilkeily vihreitä tai muita työtovereita kohtaan. Siinä on niin kuin lähellä semmoinen vihapuheen meininki. Nyt rauhoituttakaa, rauhoituttakaa.

16.24 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt kyllä edustaja Gustafsson käyttää todella, voi sanoa, epämiellyttävää kieltä täällä eduskunnassa. En ole ymmärtänyt, että sivistyspoliitikkona itseään pitävä käyttää tuollaista kieltä. [Jukka Gustafssonin välihuuto] Minä kerroin sen, mitä on tapahtunut aiemmin. Sanokaa, edustaja Gustafsson, mikä siinä oli väärin. Jos se teitä satutti, että teidän ollessanne opetusministerinä koulutuksesta leikattiin niin paljon, niin ei se ole silloin vihapuhetta. Hyvä tavaton! Miettikää.

16.25 Päivi Räsänen kd: Arvoisa herra puhemies! Kyllä ajattelen niin, että meidän kaikkien, puoluekannasta riippumatta, on tärkeää kantaa vastuumme omista poliittisista päätöksistä ja linjauksista, ja jos puhutaan siitä, millaisia päätöksiä viime vaalikaudella tehtiin, niin kyllä se koskee ihan yhtä lailla minua itseäni kuin edustaja Heinosta, joka oli samassa hallituksessa, samojen esitysten puolesta äänestämässä. [Timo Heinonen: Näin kerroin äsken!]

Mutta, arvoisa edustaja Heinonen, haluaisin teille, arvostamalleni edustajalle ja ystävälleni, antaa kuitenkin pienen moitteen puheenvuorossanne käyttämästänne sanavalinnasta, jossa epäasiallisella tavalla mielestäni käytettiin Jeesuksen nimeä, [Timo Heinonen: Korjasin tämän!] ja kun nyt sivistyspolitiikasta puhumme, niin toivoisin, että sitä ei tässä salissa käytettäisi. — Kiitos. [Timo Heinonen: Korjasin sen jo puheenvuorossani.]

16.26 Peter Östman kd: Puheenjohtaja! Olen seurannut tätä tennisottelua nyt vähän aikaa, ja yritän tässä miettiä, miltähän tämä keskustelu kuulostaa ja näyttää kansalaisten silmissä. Tässä muistellaan menneitä ja syytellään toisiamme, kun me tiedämme, että joka hallituskaudella tehdään joitakin leikkauksia, jotka sattuvat. Niin tulee tapahtumaan seuraavallakin hallituskaudella. Emmekö me nyt voisi unohtaa nämä menneet ja keskittyä tämän päivän asiaan, niin kuin edustaja Myllykoskikin sanoi minusta hienosti? Keskitytään nyt tähän asiaan ja lopetetaan tämä tennisottelu ja jatketaan sitten muilla aiheilla, että pääsemme hyvissä ajoin kotiin myöskin tänä iltana ja että puhemieskin pääsee välillä lepäämään.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Kiitoksia suuresti.

16.27 Timo Heinonen kok: Arvoisa puhemies! Haluan nyt vielä edustaja Yanarin puheenvuoroon todeta, että viime vaalien jälkeen vihreät myös tällä vaalikaudella tekemissään vaihtoehtobudjeteissa esittivät koulutusleikkauksia. Tämä on toteen näytetty monet kerrat tässä salissa, mutta senkin edustaja Ozan Yanar halusi unohtaa ja kertoa, että eivät he olisi tehneet mitään. He jopa vaihtoehtobudjetissa — mitkä yleensä ovat tällaisia toiveiden tynnyreitä, missä varastetaan Sitra monet kerrat ja Suomen Pankit ja muut — esittivät lisää leikkauksia koulutukseen ja sivistykseen. Tämä on hyvä muistaa.

Arvoisa puhemies! Itse pidän myönteisenä sitä, että varhaiskasvatuksen tasa-arvorahaa lisätään nyt 10 miljoonalla. Varhaiskasvatus on vaikuttavinta toimintaa meidän koulutuk-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 121/2018 vp

sen putkessa. Sillä pystytään pienentämään ryhmäkokoja ja lisäämään myös henkilökuntaa varhaiskasvatukseen ja päivähoidon.

Pidän myönteisenä myös sitä, että hallitus on nyt esittänyt — kun katsotaan tätä päivää, niin kuin täällä toivottiin — että lukiolain toimeenpanoon osoitetaan 10 miljoonaa lisää määrärahaa. Se tulee enemmän kuin tarpeeseen.

Ammattikouluista kuuluu paljon huolestuneita ääniä, ja sen takia ammattikoulureformin toimeenpanoon hallitus esittää myös 15 miljoonaa euroa lisää rahaa. Se on ehdottomasti tarpeen, ja ammattikoulureformin eteenpäinviemiseen tarvitaan jatkossakin lisärahoitusta.

Pidän, arvoisa puhemies, myönteisenä myös sitä, että tämä nykyinen hallitus haluaa vahvistaa koulutuksen tasa-arvoa ja sen edistämiseksi otetaan käyttöön uusi toisen asteen oppimateriaalilisä, joka on noin 600 euroa vuodessa, niille, joille toisella asteella opiskelu on taloudellisesti haastavaa. Eli he saavat tämän erityisen kohdennuksen. Ja kun sivistyksestä puhutaan, niin pidän myönteisenä myös sitä, että jatkossa kieltenopetus tulee alkamaan tässä maassa jo ensimmäisellä luokalla. Se on hyvä uudistus ja tulee vahvistamaan meidän menestystä myös tulevaisuudessa.

Sivistykseen ja osaamiseen on syytä panostaa tulevaisuudessa. Silloin kun valtiontalous on kunnossa, se on köyhän paras ystävä mutta se on myös sivistyksen, lasten ja koululaisien paras ystävä, ja nyt talous alkaa olla aika lailla paremmassa kunnossa kuin neljä vuotta sitten.

16.30 Ben Zyskowitz kok: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Gustafssonille on annettava tunnustusta kahdesta asiasta: Ensinnäkin hänen ministerikaudellaan toteutettiin merkittävä koulurauhaa vahvistava uudistus, joka tuli ajankohtaiseksi muun muassa sen takia, että Oikeuskanslerinvirastossa oli tulkittu, että tupakoinnista kiinni jääville nuorille ei voida antaa eräänlaisena pedagogisena sanktiona sitä, että he joutuvat kirjoittamaan aineita tupakoinnin vaarallisuudesta. Ja toinen, mistä voi antaa edustaja Gustafssonille tässä tunnustusta, on se, että hän puolusti pienempiään eli vihreitä edellisessä puheenvuorossaan. Mutta, edustaja Gustafsson, tosiasiaksi jää, että monet merkittävät koulutuksen reformit jäivät opetusministeri Kiurun salkkuun eivätkä koskaan tulleet tänne. [Vasemmalta: Aijaiaia!]

Mitä sitten tulee vihreisiin: Vihreät ovat tehneet politiikkaa erinomaisen onnistuneesti — onnittelut siitä — tuomitsemalla nykyhallituksen koulutussäästöjä. Kaiken huippuna on ilmoitettu, että vihreät, näin olen ymmärtänyt, eivät suostu seuraavaan hallitukseen, ellei tuo hallitus sitoudu perumaan kaikki nykyhallituksen tekemät koulutussäästöt. Kun tällä on näin vahvasti ja väkevästi politikoitu, niin on mielestäni täysin aiheellinen edustaja Heinosen kysymys vihreille siitä, ettekö te vaadi, että peruutettaisiin myös ne teidän hallituksessa ollessanne tehdyt koulutussäästöt. Kun te olette näin väkevästi vaatimassa tämän hallituksen koulutussäästöjen perumista, [Jukka Gustafsson: Lisää löylyä!] niin eikö olisi reilua ja oikein, että peruttaisiin ensin ne teidän tekemänne koulutussäästöt? Kirjanpitolaissakin on tällainen FIFO-periaate eli first in, first out, ja tässä olisi vähän sama ajatus.

Edustaja Yanar, kun teidät tunnetaan rehellisenä miehenä ja kun teillä on näköjään seuraava puheenvuoro, niin ettekö te voisi nyt ottaa kantaa tähän kysymykseen, johon en huomannut teidän vastanneen edustaja Heinosen asettaessa saman kysymyksen? Tietysti voi olla, että vastasitte juuri silloin, kun olin juoksemassa työhuoneesta tänne saliin. Mutta sillä varalta, että kysymys on jäänyt vastaamatta, kuten ymmärrän, kysyn vielä: kun teille on hallitusehto, hallituskysymys se, että perutaan nykyhallituksen tekemät koulutussäästöt,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 121/2018 vp

niin eikö olisi teidän kannaltanne rehellistä ja reilua ja koulutuksen kannalta hyvä, että asettaisitte ehdoksi myös sen, että perutaan ne teidän tekemänne koulutussäästöt, jotka edustaja Heinonen puheenvuorossaan mainitsi noin 800 miljoonan tasoisiksi, ja olen tottunut luottamaan hänen lukuihinsa? Eli edustaja Yanar, onko teille hallituskysymys se, että ensin perutaan ne teidän tekemänne koulutussäästöt?

16.33 Ozan Yanar vihr: Arvoisa puhemies! Se on aina hieman väsynyttä käydä keskustelua tämän johtavan koulutusleikkauspuolueen kokoomuksen kanssa, joka on tykännyt leikata koulutuksesta ainakin viime kausina aina, kun on ollut hallituksessa, ja sitten tulee tänne opettamaan meitä. Te leikkasitte viime hallituksessa, nyt leikkasitte vielä isommin.

Me olemme meidän vaihtoehtobudjeteissamme luvanneet, että tämän kauden leikkauksia peruttaisiin [Timo Heinonen: Tehän leikkasitte siellä lisää!] ja niitä korjattaisiin. Ollaan puhuttu esimerkiksi koulutusmiljardista. Me otamme nämä asiat tosi vakavasti. Te olitte se puolue, jonka riveistä kuului naureskelua, kun me sanoimme, että suomalaiset tutkijat lähtevät muihin maihin. Te olitte se puolue, joka naureskeli meille, kun me sanoimme, että subjektiivisen päivähoito-oikeuden kaventaminen rokottaa pienituloisia ja huonososaisia. Te olitte se puolue, joka perusteli näitä leikkauksia hyvin ylimielisesti monen vuoden ajan. Nyt kun vaalit ovat tulossa, vaalit ovat lähellä, niin te olette jotenkin heränneet tähän koulutuksen tärkeyteen ja varhaiskasvatuksen tärkeyteen. Hienoa, että te olette heränneet. Hienoa, että te olette muutamaa tällaista vaalilaastaria tähän heittäneet, mutta kyllä teidän pitäisi olla vastaamassa suomalaisille siitä, että te olette olleet vaikeuttamassa ihmisten koulutuspolkua, ja jos miettii vaikka varhaiskasvatusta, ryhmien kasvua ja subjektiivisen päivähoito-oikeuden suhteen asioiden vaikeutumista, niin te olette selityksen velkaa. Se on hyvin ylimielistä, että johtava koulutusleikkauspuolue kokoomus ja muutama sen edustaja tässä käy jotenkin meidän kimppuumme. Teidän tulisi selittää, minkä takia te leikkasitte koulutuksesta ettekä pystyneet leikkaamaan esimerkiksi tehottomista yritystuisista ja kaikesta muusta, mistä olisi voitu leikata.

16.35 Ville Vähämäki ps: Kunnioitettu puhemies! Tässä keskustelussa huomaa sen, että puhutaan paljon menneestä ja vanhasta, kun pitäisi suunnata katsetta tulevaisuuteen. On yleisesti tunnettu ja tiedetty tosiasia, että tulevan vuosikymmenen aikana miljoona suomalaista täytyy kouluttaa uudelleen uusiin ammatteihin. Ja itse asiassa tämä valtioneuvoston tulevaisuusselonteon toinen osa sisältää tähän liittyviä hyviä toimenpide-ehdotuksia, muun muassa sen, että tekoäly otettaisiin apuun osaamisen tunnistamisessa. Lisäksi kiinnitettäisiin huomiota siihen, että keskityttäisiin metataitoihin eli siihen, kuinka ihminen pystyy nopeasti muuntamaan osaamistaan, ja tuettaisiin täydennyskoulutuksen muotoja, joilla ihmiset voivat suunnata nopeasti osaamistaan uusille osa-alueille ja uusiin tehtäviin. Lisäksi yli 35-vuotiaille täytyisi saada koulutusseteli, ja valmistuneitten suhde omaan oppilaitokseen täytyisi saada elinikäiseksi. Lisäksi tätä osaamista täytyy kehittää siten, että siitä on monessa elämäntilanteessa apua ja tukea. Tulevaisuudessa ammattien evoluutio on nopeaa ja se osaaminen, mitä meiltä työelämässä vaaditaan, muuttuu nopeasti.

Minun mielestäni näissä koulutuskeskusteluissa meidän pitäisi kiinnittää enemmän huomiota sinne tulevaisuuteen. No, toki tässä tietenkin puhutaan tästä kyseisestä hallituksen esityksestä, ollaan tämän toisessa käsittelyvaiheessa, mutta kuitenkin tämä oli minun pohdintani asiaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 121/2018 vp

16.37 **Timo Heinonen kok:** Arvoisa puhemies! Arvasin, että edustaja Ozan Yanar vihreistä ei vastaa edustaja Zyskoviczin kysymykseen. Kysyn, kun teidän mielestänne nyt tehdyt koulutusleikkaukset olivat näin pahoja, niin miksi te vihreät leikkasitte viime kaudella ollessanne hallituksessa 800 miljoonaa. Mikä oli syy, että te halusitte leikata koulutuksesta silloin, kun Ville Niinistö oli teidän puheenjohtajanne, 800 miljoonaa? [Ozan Yanarin välihuuto] Ihan haluaisin vaan tietää sen, kun te olitte niitä hyväksymässä ja esittämässä ja tekemässä, että miksi. Kun te nyt syytätte kaikkia muita tässä salissa vasemmalta ja oikealta, niin kertokaa, miksi te leikkasitte silloin.

Arvoisa puhemies! Oikeastaan olisi mielenkiintoista tietää, mitä tarkoittaisi meidän verotuloillemme se, että jos vihreiden vaihtoehtobudjetti, jonka he ovat nyt esitelleet, nyt otettaisiin toteutukseen. Se lisäisi tähän maahan työttömiä, eli 21 000 työpaikkaa vähemmän syntyisi kuin hallituksen politiikalla ja hallituksen talousarvioesityksen pohjalta, ja se kääntäisi uudelleen meidän työttömyytemme kasvuun. Tämä on ennenkuulumatonta, että tällaisessa tilanteessa, kun maassa on iso työttömyys, yksi puolue esittää toimenpiteitä, jotka edelleen pahentaisivat meidän työttömyyttämme. Siellä on monta perhettä, joissa isä ja äiti odottavat edelleen, että he pääsisivät työn syrjään kiinni — itse asiassa noin 300 000—350 000. Sen takia nyt nykyinen hallitus panostaa myös tässä koulutukseen ja sivistykseen niin, että meillä tulee lisää rahaa täydennyskoulutukseen, uudelleenkoulutukseen, sillä tällä hetkellä tilanne on se, että meillä on Suomessa kymmeniätuhansia avoimia työpaikkoja mutta samaan aikaan paljon myös työttömiä, ja näiden työttömien työnhakijoiden osaaminen ei kohtaa nyt sen työn kanssa. Sen takia halutaan auttaa heitä esimerkiksi kieliopinnoissa mutta myös muissa opinnoissa täydentämään sitä omaa osaamistaan. Meidän tavoitteemme on se, että työttömyys vähenisi, mutta vihreät esittävät tähän maahan lisää työttömyyttä.

16.39 **Jukka Gustafsson sd:** Arvoisa puhemies! Ehdottomasti viimeinen puheenvuoro.

Minä toivoisin, että Suomen parlamentin puhemiehellä olisi oikeus lopettaa keskustelu. Tämä ei nimittäin palvele ketään. — Ja hyvä kun edustaja Heinonen pysähtyi sinne. Sanon ihan nätisti sen, että tämä teidän valitsemanne retorinen tyylilaji on minun mielestäni nyt lapsellinen perätessänne vihreiltä, miksei edellisen hallituskauden leikkauksia peruta. Sehän on ihan tällaista, niin kuin minä sanoin, aivan epäasiallista retorista käsittelyä. Jos olisin puhemies, niin löisin nuijan, että keskustelu päättyi tähän.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Pöytäkirjaan merkitään, että tätä ei keskeytetty eikä lopetettu edustaja Gustafssonin puheenvuoron ja vetoituksen johdosta. (Naurua)

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.